

Doradca ADR - potrzebny czy nie?

Z obowiązku zatrudnienia **doradcy ADR** (doradcy ds. bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych) **zwolnione są** przedsiębiorstwa - a zatem również **gabinety stomatologiczne** - w przypadku, **gdy masa wywożonych odpadów medycznych określonych kodem UN 3291 nie przekracza 333 kg**. Należy mieć na uwadze, że limit wagowy dotyczy jednorazowego transportu.

Co mówią przepisy?

Zgodnie z zapisami *umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. oraz ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych* każde przedsiębiorstwo, którego działalność obejmuje przewóz towarów niebezpiecznych albo związane z nim pakowanie, załadunek, napełnianie lub rozładunek, powinno wyznaczyć jednego lub więcej doradców do spraw bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych, odpowiedzialnego za wspieranie działań zapobiegających zagrożeniom dla osób, mienia i środowiska, związanych z taką działalnością.

Niebezpieczne odpady medyczne to takie odpady, które zawierają biologiczny czynnik chorobotwórczy, drobnoustroje komórkowe lub wytwarzane przez nie produkty, zewnętrzne i wewnętrzne pasożyty człowieka lub wytwarzane przez nie produkty, cząstki bezkomórkowe zdolne do replikacji lub przenoszenia materiału genetycznego, w tym zmodyfikowane genetycznie hodowle komórkowe lub wytwarzane przez nie produkty (zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

Rodzaje niebezpiecznych odpadów medycznych klasyfikuje się następująco:

- 18 01 02 * (gwiazdka - * zawsze oznacza w nomenklaturze odpadowej odpady niebezpieczne) - części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do ich przechowywania;
- 18 01 03 * - inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, u których wiadomo lub co do których istnieją uzasadnione przypuszczenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt;
- 18 01 06 * - chemikalia w tym odczynniki chemiczne, zawierające substancje niebezpieczne;
- 18 01 08 * - leki cytotoksyczne i cytostatyczne;
- 18 01 10 * - odpady amalgamatu dentystycznego;
- 18 01 80 * - zużyte kąpiele lecznicze aktywne biologicznie o właściwościach zakaźnych;
- 18 01 82* - pozostałości z żywienia pacjentów oddziałów zakaźnych.

Zgodnie natomiast z czterocyfrowym numerem UN, pod którym odpady medyczne muszą być transportowane na podstawie zasad określonych w Umowie, należy klasyfikować następująco:

- odpady medyczne lub kliniczne, zawierające materiały zakaźne Kategorii A, powinny być zaliczone odpowiednio do UN 2814 lub 2900;
- odpady medyczne lub kliniczne zawierające materiały zakaźne Kategorii B, powinny być zaliczone do UN 3291.

Zdecydowana większość odpadów medycznych stanowi kategorię B, co oznacza, że należy sklasyfikować je jako kategorię UN 3291.

Zgodnie z postanowieniami Umowy odpady klasy 6.2 (UN 3291) powinny być pakowane według szczegółowo określonych następujących norm:

- konstrukcja zamkniętych kontenerów do przewozu luzem, w tym otworów, powinna zapewniać ich szczelność. Powierzchnia wewnętrzna tych kontenerów nie powinna być porowata lub popękana oraz nie powinna powodować uszkodzenia załadowanych sztuk przesyłki, przypadkowego uwolnienia towarów lub utrudniać dezynfekcji;
- odpady UN 3291 powinny być załadowane do zamkniętego kontenera do przewozu luzem w szczelnych workach z tworzywa sztucznego certyfikowanych znakiem UN, badanych dla materiałów stałych II grupy pakowania i oznakowanych zgodnie z 6.1.3.1. Worki te powinny przejść z wynikiem pozytywnym badania odporności na rozdarcie i na uderzenie, zgodnie z normą ISO 7765-1:1988 "Tworzywa sztuczne - Folie i płyty - Oznaczenie odporności na uderzenie metodą swobodnie spadającego grota - Część 1: Metoda stopniowego wyznaczania" oraz ISO 6383-2:1983 "Tworzywa sztuczne - Folie i płyty - Oznaczenie wytrzymałości na rozdzieranie metodą Elmendorfa". Odporność worków na uderzenie powinna wynosić co najmniej 165 g, a odporność na rozdarcie - wzdłużna i poprzeczna - co najmniej 480 g. Maksymalna masa netto jednego worka z tworzywa sztucznego powinna wynosić 30 kg;
- za zgodą właściwej władzy, pojedyncze przedmioty o masie powyżej 30 kg, np. zanieczyszczone materace, mogą być przewożone bez użycia worka z tworzywa sztucznego;
- odpady UN 3291 zawierające materiały ciekłe powinny być przewożone wyłącznie w workach z tworzywa sztucznego wypełnionych materiałem absorbującym w ilości wystarczającej do wchłonięcia całej zawartości ciekłej i zapobieżeniu wydostaniu się cieczy do wnętrza kontenera;
- odpady UN 3291 zawierające przedmioty ostre powinny być przewożone wyłącznie w opakowaniach ze sztywnego tworzywa sztucznego certyfikowanych znakiem UN, spełniających wymagania instrukcji pakowania P621, IBC620 lub LP621;
- dopuszcza się użycie opakowań ze sztywnego tworzywa sztucznego, określonych w instrukcjach pakowania P621, IBC620 i LP621. Opakowania te powinny być odpowiednio umocowane w celu zapobieżenia ich uszkodzeniu w normalnych warunkach przewozu. Odpady przewożone w opakowaniach ze sztywnego tworzywa sztucznego i w workach z tworzywa sztucznego, znajdujące się w tym samym zamkniętym kontenerze do przewozu luzem, powinny być od siebie oddzielone w taki sposób, aby zapobiec uszkodzeniu opakowań w normalnych warunkach przewozu, np. przy pomocy sztywnych przegród, barier lub siatek;
- odpady UN 3291 w workach z tworzywa sztucznego, znajdujące się w zamkniętym kontenerze do przewozu luzem, nie powinny być ugniatane w sposób, który mógłby spowodować utratę szczelności tych worków;
- szczelność zamkniętego kontenera do przewozu luzem powinna być sprawdzana po każdym przewozie. Jeżeli we wnętrzu zamkniętego kontenera do przewozu luzem nastąpiło uwolnienie odpadów UN 3291, to kontener ten nie powinien być ponownie użyty, o ile nie został dokładnie oczyszczony oraz, w razie konieczności, zdezynfekowany lub odkażony przy użyciu odpowiedniego środka. Z odpadami UN 3291 nie powinny być przewożone razem żadne towary oprócz innych odpadów medycznych lub weterynaryjnych. Odpady przewożone w tym samym zamkniętym kontenerze do przewozu luzem razem z odpadami UN 3291 powinny być sprawdzone z punktu widzenia możliwego skażenia.

Jednocześnie, należy zauważyć, że odpady określone kodem UN 3291 stanowią towar II kategorii transportowej co oznacza, że **w przypadku przekazania odpadów do transportu o masie do 333 kg można skorzystać z "ulgowego" ADR** opisanego w 1.1.3.6., korzystając z prostej instrukcji pakowania P621.

P621

INSTRUKCJA PAKOWANIA

P621

Niniejsza instrukcja ma zastosowanie do UN 3291.

Dopuszczone są następujące opakowania, pod warunkiem, że spełnione są przepisy ogólne podane pod **4.1.1**, z wyjątkiem 4.1.1.15, i **4.1.3**:

- (1) Sztywne, szczelne opakowania spełniające wymagania działu 6.1 dla materiałów stałych, odpowiadających II grupie pakowania, pod warunkiem, że zawierają dostateczną ilość materiału absorbcyjnego do wchłonięcia całej zawartości ciekłej oraz gwarantują utrzymanie cieczy;
- (2) W przypadku sztuk przesyłki zawierających większe ilości cieczy, sztywne opakowania spełniające wymagania działu 6.1 dla materiałów ciekłych, o wytrzymałości odpowiadającej II grupie pakowania.

Wymagania dodatkowe:

Opakowania przeznaczone do przedmiotów o ostrych krawędziach, takich jak potłuczone szkło i igły, powinny być odporne na przekłucie i zatrzymywać ciecz w warunkach badań wytrzymałościowych podanych w dziale 6.1.

Jednocześnie należy pamiętać o tym, że każde przedsiębiorstwo, którego działalność obejmuje przewóz towarów niebezpiecznych albo związane z nim pakowanie, załadunek, napełnianie lub rozładunek, powinno wyznaczyć jednego lub więcej doradców do spraw bezpieczeństwa w transporcie towarów niebezpiecznych, odpowiedzialnego za wspieranie działań zapobiegających zagrożeniom dla osób, mienia i środowiska, związanych z taką działalnością. Jednakże **zapisy umowy w pkt 1.8.3.2 zawierają wyłączenie z tego obowiązku przedsiębiorstw, których działalność dotyczy takich ilości towarów w każdej jednostce transportowej, które są mniejsze od podanych pod 1.1.3.6, 1.7.1.4 i w działach 3.3, 3.4 i 3.5.**

Powyższe wskazuje, że obowiązek zatrudnienia doradcy ADR nie spoczywa na przedsiębiorcach przekazujących odpady określone kodem UN 3291 o masie do 333 kg przy jednorazowym transporcie.

Jeżeli natomiast masa przekazanych odpadów będzie przekraczała określony limit wagowy przedsiębiorca będzie zobowiązany zawrzeć umowę z doradcą ADR. Przy czym, zgodnie z pkt 1.8.3.4 Umowy, doradcą może być także kierujący przedsiębiorstwem, osoba pełniąca inne obowiązki w przedsiębiorstwie lub osoba niezatrudniona bezpośrednio przez to przedsiębiorstwo, pod warunkiem, że osoba ta jest w stanie wykonywać obowiązki doradcy ADR.

